

losti je dobré zmínit stínění kabelů a vedení. Chráněné vedení svodiče přepětí nesmí být instalováno paralelně s nechráněnými vedeními nebo uzemňovacími vodiči svodiče přepětí. Není-li z nedostatku místa možné toto dodržet, mohou, resp. musí být učiněna stínící opatření.

Přitom je třeba brát v úvahu některé stínící podmínky. Jednostranně uzemněné stínění chrání jen před kapacitními vazbami. Pouze oboustranně uzemněné stínění může chránit jak před kapacitními, tak před indukčními vazbami. Před vazbami se lze u kabelů a vedení chránit stíněnými, která jsou podle [6], [12] a [13] minimálně oboustranně uzemněna. Normy [3] a [4] předepisují uzemnění také u přechodu mezi jednotlivými zónami ochrany před bleskem (LPZ – *Lightning Protection Zone*). Je-li u stavebního zařízení zřízena síťová soustava pospojování a soustava TN-S, nemohou zde vznikat žádné nebo jen nepatrné vyrovnávací proudy. Z tohoto důvodu nevznikají ani žádná rušení na stínění kabelu.

Podle [12], odst. 6.3.2, by měl kontakt stínění vycházet z principu Faradayovy klece (tzn. pokrytí 360°). Tím je vytvořeno nejen nízkofrekvenční spojení, ale i vysokofrekvenční.

Jen u kabelových stínění překračujících rámec budovy, která jsou spojena s dalšími stavebními zařízeními s jiným napěťovým potenciálem, musí být jedna strana stínění kabelu uzemněna přes svodič přepětí nebo jiskřiště. U stínění kabelu, které není uzemněno oboustranně, nebo u uzemnění se zmíněným řešením vytváří stínění kabelu rušící anténu. Zde může také docházet k přeskoku mezi stíněním a aktivními žilami.

Právní aspekty

Opatření přepětí ochrany spolu s opatřeními pro uzemnění, pospojování a stínění jsou částí požadavku na elektromagnetickou kompatibilitu (EMC – *Electro Magnetic Compatibility*).

EMC je podle zákona o elektromagnetické kompatibilitě přístrojů z roku 1998, § 2, odst. 9, schopnost přístroje uspokojivě pracovat v elektromagnetickém prostředí, aniž by tento přístroj sám způsoboval elektromagnetická rušení, která by byla pro ostatní přístroje nacházející se v tomto prostředí nepřijatelná. V novém zákonu o elektromagnetické kompatibilitě z roku 2007 lze najít v § 1, odst. 1, změněnou formulaci v tom smyslu, že kromě přístrojů jsou nyní popsána doplňkově také zařízení. Podle § 3, č. 1, jsou těmito zařízeními přístroje, jakož i mobilní, přenosná a stacionární zařízení.

Podle § 4, odst. 2 (*Základní požadavky*), zákona o elektromagnetické kompatibilitě (z roku 2007) platí: „*Stacionární zařízení musí být doplňkově k požadavkům podle odst. 1 instalována podle všeobecně uznávaných pravidel techniky.*“

K těmto všeobecně uznávaným pravidlům patří evropské normy a ustanovení VDE. Teprve jsou-li splněna všechna opatření přepětí ochrany, vyhovují také stavební zařízení skutečně těmto normám.

Literatura:

- [1] DIN EN 62305-1 (VDE 0185-305-1):2006-10 *Ochrana před bleskem – Část 1: Obecné principy.*
- [2] DIN EN 62305-2 (VDE 0185-305-2): 2006-10 *Ochrana před bleskem – Část 2: Řízení rizika.*
- [3] DIN EN 62305-3 (VDE 0185-305-3): 2006-10 *Ochrana před bleskem – Část 3: Hmotné škody na stavbách a nebezpečí života.*
- [4] DIN EN 62305-4 (VDE 0185-305-4): 2006-10 *Ochrana před bleskem – Část 4: Elektrické a elektronické systémy ve stavbách.*
- [5] DIN VDE 0100-442 (VDE 0100 Část 442):1997-11 *Elektrické instalace budov – Část 4: Bezpečnost – Kapitola 44: Ochrana proti přepětí – Oddíl 442: Ochrana zařízení nn při zemních poruchách v síti vysokého napětí.*
- [6] DIN VDE 0100-444 (VDE 0100 Část 444): 1999-10 *Elektrické instalace budov – Část 4: Bezpečnost – Kapitola 44: Ochrana proti přepětí – Oddíl 444: Ochrana před elektromagnetickým rušením ve stavebních objektech.*
- [7] DIN VDE 0100-443 (VDE 0100-443): 2007-06 *Elektrické instalace budov – Část 4-44: Bezpečnost – Ochrana před rušivým napětím a elektromagnetickým rušením – Kapitola 443: Ochrana proti atmosférickým nebo spínacím přepětím (IEC 60364-4-44:2001, A1:2003, mod).*
- [8] DIN VDE 0184 (VDE 0184): 2005-10 *Přepětí a ochrana před přepětím v nízkonapěťových silnoproudých instalacích se střídavým napětím – Všeobecné základní informace (IEC TR 62066:2002).*
- [9] Předběžná norma DIN V VDEV 0100-534 (VDE V 0100 Část 534):1999-4 *Elektrické instalace budov – Výběr a stavba elektrických zařízení – zařízení přepětí ochrany.*
- [10] DIN VDE 0800-1 (VDE 0800 Část 1):1989-5 *Sdělovací technika. Používané pojmy, požadavky a zkoušky na bezpečnost zařízení.*
- [11] DIN VDE 0800-10 (VDE 0800 Část 10):1991-3 *Sdělovací technika. Přečhodná ustanovení pro zřízení a provoz zařízení.*
- [12] DIN EN 50174-2 (VDE 0800 Část 174-2): 2001-9 *Informační technika – Instalace kabelových rozvodů – Část 2: Plánování instalace a postupy instalace v budovách.*
- [13] DIN EN 50310 (VDE 0800 Část 2-310):2001-9 *Použití společné soustavy pospojování a zemnění v budovách vybavených zařízeními informační techniky.*
- [14] DIN VDE 0100-712 (VDE 0100-712): 2006-06 *Elektrické instalace budov – Část 7-712: Zařízení jednoúčelová a ve zvláštních objektech – Solární fotovoltaické (PV) napájecí systémy (IEC 60364-7-712:2002, mod).*

(z německého originálu časopisu *de*, 22/2007, vydavatelství Hüthig & Pflaum Verlag GmbH München, upravitel Ing. Josef Košťál, redakce Elektro)

Vojtěch Kopecký,

znalec řemeslné komory v Cáchách (Aachen, SRN) pro elektromagnetickou kompatibilitu

a systémy ochrany před bleskem

Přisuzoval jste někdy význam zname-ní, ve kterém jste narozen?

Ano, jsem Vodnář, tedy „v konfrontaci se životem kdykoli připraven ke skoku“. Ale poslední léta tuto tematiku nesleduji, abych průběh svého života neovlivnil.

Je vedle elektrotechniky nějaký jiný obor, kterému se věnujete?

Elektrotechnika je tak různorodá, že když ji chcete vykonávat poctivě, na jiné obory vám moc času nezbyvá. Ale přesto mám svého koníčka - rád cestuji, filmuji a zpracovávám tyto filmy.

Kdo Vás profesně nejvíce ovlivnil?

Víte, já jsem původně vyučen v Čechách v elektrooboru. A po profesní stránce mě pozitivně nejvíce ovlivnil můj tehdejší mistr.

Jakou hudbu máte rád?

Hudbu typu country. Ale na žádný hudební nástroj nehraji.

Co právě čtete. Jakou literaturu máte rád?

Velmi mě přitahuje literatura o dávných kulturách světa. A protože rád cestuji, tak také cestopisy.

Co sport, fandíte zvlášť některému?

Hrával jsem, a myslím, že vzhledem ke své téměř dvoumetrové výšce i dobře, košíkovou. Aktivní sportovec však již nejsem a nyní fandím fotbalovému klubu Allemania Aachen.

Váš oblíbený citát?

„Nejde - to slovo neznám.“ To je citát, který charakterizuje celou mou profesní kariéru.

Co bylo Vaše dosavadní nejtěžší rozhodnutí?

Odejít z České republiky.

Čeho si nejvíc vážíte u svých spolupracovníků?

Myslím, že spolehlivost je to nejcennější. Osobní, v přístupu ... a například i v dodržování norem, jelikož praxe ukazuje, že při dodržování kvalitních norem nedochází ke škodám na zařízení a snižuje se nebezpečí úrazu.

(jk)